

Inventarisaties van dagvlinders en libellen op een aantal terreinen van Staatsbosbeheer

**Maatlanden
Molmakersstuk**

**Werkgroep Vlinders en Libellen
IVN Roden-Norg
2023**

Voorblad: Kleine vuurvliinder foeragerend op Struikheide op het Moltmakersstuk

INHOUD

1. Inleiding	4
2. Werkwijze, rooster en het weer	4
3. SNL-beheertypen met bijbehorende kwalificerende soorten	6
4. Dagvlindergroepen	7
5. Beschrijving, beheertypen en waarnemingen per gebied	8
5.1 Maatlanden	8
5.2 Vlinderroute Moltmakersstuk	10
6. Diversen	
6.1 Aantallen dagvlinders en libellen per waarnemer	13
6.2 Wanneer vlogen de dagvlinders?	14
6.3 Overige waarnemingen van flora en fauna	14
6.4 Beschikbaarheid individuele waarnemingen	15

Waarnemers:

Lammert Jan Aardema, Wil Folkers, Johanna Hefting, Toos van de Klashorst, Hannie Leerentveld, Rinze van der Mei, Ipie Pater, Lidy Pool, Ton Schoenmaker, Nelleke Sijses, Ans Stevens en Hilly Tepper

Rapportage: Ton Schoenmaker

Foto's: Ton Schoenmaker, tenzij anders vermeld

Roden, 19 december 2023

1. Inleiding

In overleg met Roelof Blaauw, boswachter ecologie bij Staatsbosbeheer locatie Natuurplaats in Donderen, zijn in 2023 de volgende gebieden geïnventariseerd: een drietal terreinen in de zuidelijke Maatlanden en het Moltmakersstuk in Mensinge. Op 18 april hebben de leden van de Werkgroep Vlinders en Libellen van IVN Roden-Norg een kennismakingsbezoek gebracht aan het Moltmakersstuk. Zoals gebruikelijk werden de waarnemers voorzien van gedetailleerde kaarten met informatie over de ligging van de gebieden en de toegangswegen. Helaas heeft Aafkelien Medema om gezondheidsredenen de groep moeten verlaten en bestaat de werkgroep nu uit 13 leden. Ook dit jaar is er weer extra aandacht besteed aan libellen. De waarnemersresultaten worden, net als die van de dagvlinders, weergegeven in tabellen. Om de kennis van libellen te vergroten heeft een aantal leden van de werkgroep een cursus gevolgd bestaande uit twee ochtendsessies voor de theorie met aansluitend 's middags excursies voor de praktijk. De cursus werd gegeven door libellendeskundige René Manger uit Havelte en werd georganiseerd door IVN Roden-Norg.

2. Werkwijze, rooster en het weer

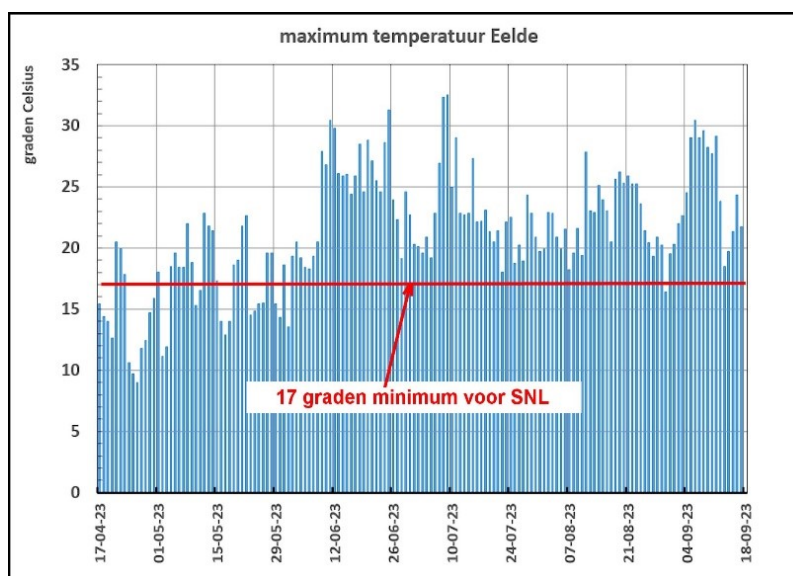
De gebieden zijn geïnventariseerd volgens de richtlijnen van SNL (Subsidieregeling Natuur en Landschap) om zo mogelijk de doelsoorten van dagvlinders en libellen vast te stellen, die behoren bij de beheertypen van de diverse terreinen. Als werkgroep hebben we de taak wat ruimer opgevat en alle soorten dagvlinders en libellen in de betreffende gebieden geregistreerd. Alle waarnemingen in het veld zijn digitaal uitgevoerd met smartphone of tablet. Voor het invoeren van datum, soort, aantal, XY-coördinaten (RD) en eventuele aanvullende bijzonderheden werd gebruikgemaakt van de app *NDFF-invoer* (Telmee) of *ObsMapp* (waarneming.nl). Uiteindelijk werkten 6 waarnemers met *ObsMapp*, 3 met *NDFF-invoer* en 3 met allebei. Beide apps voldoen ruimschoots aan de eis, dat de nauwkeurigheid van de positie van de waarneming minimaal 100 meter dient te zijn.

De te inventariseren terreinen in de Maatlanden werden elke twee weken meestal door wisselende tweetallen bezocht vanaf week 16 tot en met week 37. Het Moltmakersstuk werd als proef *wekelijks* geïnventariseerd volgens de methode van een vlinderroute van De Vlinderstichting. Het rooster op de volgende bladzijde laat zien wie wanneer welke terreinen heeft bezocht. Dit rooster wijkt door onderling ruilen en weersomstandigheden enigszins af van de oorspronkelijke planning. In totaal is er op de terreinen tijdens 31 rondes met 1 tot 3 waarnemers circa 90 uur geïnventariseerd. Tijdens het inventariseren liepen de waarnemers op ruime afstand van elkaar door het terrein, waarbij voor de vlinders speciale aandacht werd gegeven aan bloeiende planten.

Het inventariseren werd uitgevoerd volgens de door SNL gestelde voorwaarden:

tijd	temperatuur	bewolgingsgraad	windkracht	neerslag
10h -18h	minimaal 17°C	minder dan 50%	minder dan 5 Bft	geen

De grafiek hiernaast toont de maximale dagtemperatuur voor Eelde. Op een dag dat het maximum onder de 17°C ligt, mag er volgens de SNL-richtlijnen niet geïnventariseerd worden. Dit jaar waren de omstandigheden om te tellen in april en mei vaak *ongunstig*, maar in de rest van het seizoen waren de omstandigheden goed. April was iets natter dan normaal, maar de rest van het voorjaar was erg droog: slechts 11 mm tussen 12 mei en 30 juni. Juli en augustus waren vrijwel normaal, terwijl september droger en warmer was dan normaal.

Rooster vlinderwaarnemers IVN Roden-Norg 2023

Gebieden: Verbindingszone#3 (NM), Groene Hekken (NM), Mandeveld (NM), Maatlanden (SBB) en Vlinderroute Moltmakersstuk (SBB)

periode	SNL-1			SNL-2			SNL-3					
	17 apr - 30 apr	1 mei - 14 mei	15 mei - 28 mei	29 mei - 11 jun	12 jun - 25 jun	26 jun - 9 jul	10 jul - 23 jul	24 jul - 6 aug	7 aug - 20 aug	21 aug - 3 sep	4 sep - 17 sep	
weeknummers	16 17	18 19	20 21	22 23	2 25	26 27	28 29	30 31	32 33	34 35	36 37	
Ans Stevens						Vlinder route		Vlinder route				
Berry Polling		Mandeveld		Mandeveld			Mandeveld		Mandeveld		Mandeveld	
Hannie Leertveld	Maatlanden	Verb+GrHekken	Verb+GrHekken		Vlinder route		Maatlanden		Vlinder route			
Hilly Tepper	Maatlanden	Verb+GrHekken			Vlinder route	Verb+GrHekken						
Ippe Pater		Maatlanden	Vlinder route	Vlinder route	Maatlanden		Verb+GrHekken			Vlinder route	Vlinder route	Maatlanden
Johanna Hefting	Verb+GrHekken	Maatlanden				Vlinder route	Verb+GrHekken	Maatlanden				
Lammert Jan Aardema	Vlinder route		Verb+GrHekken	Maatlanden	Verb+GrHekken				Verb+GrHekken	Vlinder route	Maatlanden	
Lidy Pool	Vlinder route				Maatlanden	Verb+GrHekken		Vlinder route	Maatlanden	Verb+GrHekken		
Nelleke Sijes				Verb+GrHekken			Vlinder route	Maatlanden	Verb+GrHekken			
Rinze van der Mei	Verb+GrHekken	Vlinder route				Maatlanden		Verb+GrHekken	Maatlanden			
Ton Schoenmaker		Vlinder route	Maatlanden	Verb+GrHekken	Verb+GrHekken		Vlinder route			Maatlanden	Verb+GrHekken	
Toos van de Klashorst			Maatlanden	Vlinder route	Verb+GrHekken		Maatlanden			Verb+GrHekken	Vlinder route	
Wil Folkers						Maatlanden	Vlinder route	Verb+GrHekken		Maatlanden		

3. SNL-beheertypen met bijbehorende kwalificerende soorten

Bij SNL wordt door de provincie Drenthe van alle natuurgebieden in Drenthe een beheertype vastgesteld: het Natuurbeheerplan. Ook bestaat er een ambitiekaart, die aangeeft welk beheertype het terrein in de toekomst zou moeten krijgen. Op de website Kaartportaal Drenthe kunnen de beheertypen en ambitiekaarten worden bekeken.

Aan de hand van de in een gebied gevonden flora en fauna wordt aan een beheertype de kwaliteit goed/matig/slecht toegekend. In tabel 3.1 zijn per beheertype de soorten kwalificerende dagvlinders en libellen aangegeven.

Tabel 3.1 Kwalificerende dagvlindersoorten per beheertype

code	beheertype	kwalificerende dagvlinders	kwalificerende libellen
N06.04	vochtige heide	Gentiaanblauwtje	geen
		Groentje	
		Groot dikkopje	
		Heideblauwtje	
N07.01	droge heide	Aardbeivlinder	geen
		Bruine vuurvlinder	
		Duinparelmoervlinder	
		Grote parelmoervlinder	
		Heivlinder	
		Hooibeestje	
		Kleine heivlinder	
		Kommavlinder	
N12.02	kruiden- en faunarijk grasland	Argusvlinder	geen
		Bruin blauwtje	
		Bruin zandoogje	
		Bruine vuurvlinder	
		Geelsprietdikkopje	
		Groot dikkopje	
		Hooibeestje	
		Kleine parelmoervlinder	
		Zwartsprietdikkopje	

4. Dagvlindergroepen

In de kaartjes met waarnemingen in hoofdstuk 5 geeft de kleur van de stip aan tot welke groep dagvlinders de waargenomen vlinder behoort. Deze groepen zijn ingedeeld naar het leefgebied waar de vlinders voorkomen (zie tabel 4.1). In de tabel zijn alleen de soorten opgenomen die ook daadwerkelijk zijn waargenomen. De indeling is overgenomen van hoofdstuk 5 van 'Dagvlinders in Drenthe 2007-2015' van Ate Dijkstra et al. (2017).

Tabel 4.1 Vlindergroepen ingedeeld naar leefgebied

kleur	groep	leefgebied	soorten (selectie)
	bosvlinders	bossen, houtwallen en landschappelijke beplantingen	Bont zandoogje, Boomblauwtje, Citroenvlinder
	heidevlinders	heidevelden en stuifzanden	Groentje, Heideblauwtje
	graslandvlinders	graslanden en bermen	Bruin zandoogje, Groot dikkopje, Hooibeestje, Icarusblauwtje, Klein geaderd witje, Kleine vuurvlinder, Koevinkje, Oranje zandoogje, Oranjetipje, Zwartsprietdikkopje
	algemene vlinders	bebouwd gebied, erven, tuinen en parken	Atalanta, Dagpauwoog, Distelvlinder, Gehakelde aurelia, Groot koolwitje, Klein koolwitje, Kleine vos
	zwervers	zwervers en dwaalgasten	Keizersmantel, Kleine parelmoervlinder

5. Beschrijving, beheertypen en waarnemingen per gebied

5.1 Maatlanden

5.1.1 Beschrijving en beheertypen

In de zuidelijke Maatlanden waren door Staatsbosbeheer 4 gebieden aangewezen om te inventariseren. De hoogste prioriteit hadden de gebieden bij de rondweg en B&B De Zulthe en de overige gebieden waren facultatief voor waarnemers met veel energie. De twee gebieden aan de rondweg, in figuur 5.1.1 aangeduid met SBB-A (0,9 ha) en SBB-B (1,3 ha), zijn tweewekelijks waargenomen, terwijl het gebied SBB-C (5,7 ha) vijf keer is bezocht. Op SBB-A vormen Pitrus en Scherpe boterbloem het grootste aandeel van de kruiden met daarnaast veel Paardenbloem, Veldzuring, Pinksterbloem, Rolklaver spec. en Fluitenkruid. De flora van SBB-B lijkt erg op die van SBB-A, maar is iets schraler. Op enkele plekken werd Echte koekoeksbloem aangetroffen

Figuur 5.1.1 toont de beheertypenkaart 2023. De kaart is sinds 2020 niet gewijzigd.

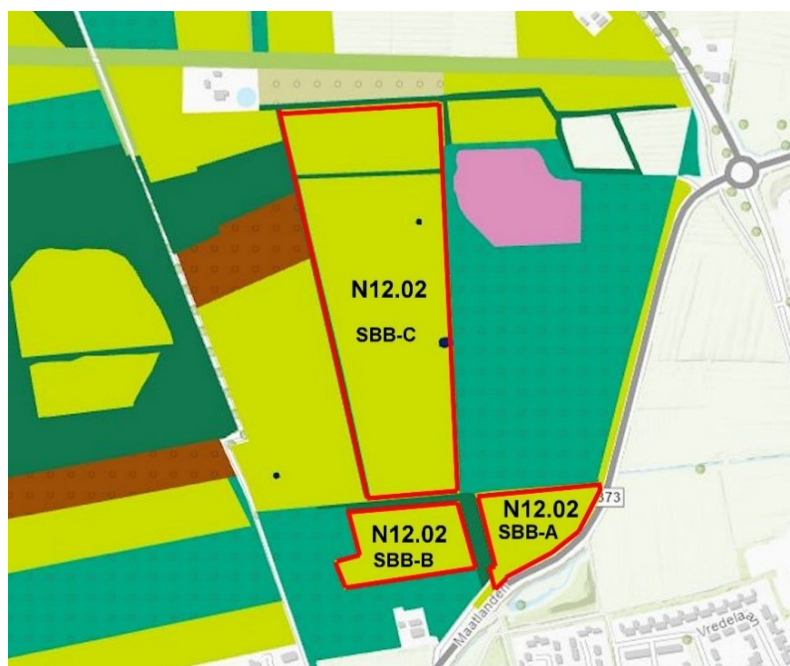

Fig. 5.1.1 Beheertypenkaart 2023 van de Maatlanden

N12.02 = kruiden- en faunairijk grasland

Terrein SBB-A gezien vanuit het oosten op 23 aug 2023

5.1.2 Dagvlinders

In de Maatlanden zijn in totaal 621 dagvlinders van 19 soorten waargenomen. In figuur 5.1.2 zijn alle waarnemingen van vlinders op het terrein weergegeven. De kleur van de stippen geeft de vlindergroep aan zoals beschreven in hoofdstuk 4. Tabel 5.1.1 laat de waargenomen soorten en aantallen zien.

Fig. 5.1.2 Waarnemingen van dagvlinders met stippen in de kleuren van de vlindergroep

Tabel 5.1.1 Aantallen waargenomen vlinders

naam terrein	SBB-A	SBB-B	SBB-C
beheertype	N12.02	N12.02	N12.02
kenmerk	kruiden- en faunarijck grasland	kruiden- en faunarijck grasland	kruiden- en faunarijck grasland
dagvlindersoort	aantal		
Atalanta	4	5	7
Bont zandoogje	9	9	
Boomblauwtje	6	11	3
Bruin zandoogje	36	32	41
Citroenvlinder	22	30	18
Dagpauwoog	5	11	12
Distelvlinder			1
Gehakelde aurelia		4	
Groot dikkopje	1		3
Groot koolwitje	4	1	
Icarusblauwtje			3
Keizersmantel		1	
Klein geaderd witje	3	9	8
Klein koolwitje	14	7	1
Kleine vos	2	3	6
Kleine vuurvlinder	11	2	20
Koevinkje	50	48	29
(Koolwitje onbekend)	3	4	3
Oranjetipje	17	23	74
Zwartsprietdikkopje	5		
totaal aantal vlinders	192	200	229
aantal soorten	15	15	14
aantal bezoeken	11	11	5

Oranjetipje paring 1 mei 2023
(foto Ipie Pater)

Zwartsprietdikkopje 3 aug 2023
(foto Nelleke Sijsses)

Op terrein SBB-A zijn 3 kwalificerende soorten aangetroffen: Bruin zandoogje, Groot dikkopje (slechts één) en Zwartsprietdikkopje. Op SSB-B werd als enige kwalificerende soort het Bruin zandoogje gezien, terwijl op SBB-C naast het Bruin zandoogje alleen enkele Groot dikkopjes als kwalificerende soorten werden aangetroffen. In de tabel zijn de kwalificerende soorten met groen aangegeven. Een mooie waarneming was de op 11 juli door Hannie Leerentveld en Toos van de Klashorst waargenomen Keizersmantel.

5.1.3 Vergelijking met eerdere inventarisaties

De Maatlanden zijn eerder geïnventariseerd in 2018. In tabel 5.1.3 is een overzicht gegeven van het aantal bezoeken en het totaal aantal waargenomen dagvlinders in de periode van week 16 t/m 37 in 2018 en 2023. Om de resultaten in die jaren enigszins te kunnen vergelijken is ook het gemiddeld aantal waargenomen vlinders per bezoek in de tabel opgenomen. Dat gemiddelde is omgezet naar een index, die voor 2018 op 100 is gesteld. De index lijkt in de terreinen SBB-A en SBB-B te duiden op een toenemend aantal soorten en exemplaren dagvlinders, hoewel deze verschillen ook gemakkelijk kunnen zijn veroorzaakt door de verschillende weersomstandigheden in 2018 en 2023. Het aantal soorten en exemplaren vlinders op terrein SBB-C is nauwelijks veranderd.

Tabel 5.1.3 Vergelijking aantallen dagvlinders in de jaren 2018 en 2023

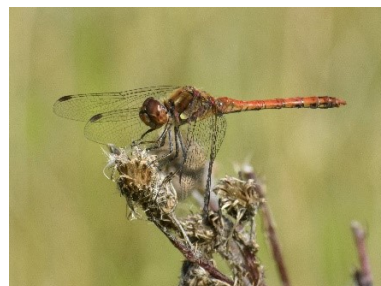
terrein	SBB-A		SBB-B		SBB-C	
jaar	2018	2023	2018	2023	2018	2023
bezoeken	11	11	11	11	11	5
aantal exemplaren	112	192	140	200	480	229
gemiddeld per bezoek	10	17	13	18	44	46
index	100	171	100	143	100	105
aantal soorten	13	15	12	15	15	14

5.1.4 Libellen

In de Maatlanden zijn in totaal 69 libellen van 13 soorten waargenomen. Tabel 5.1.4 geeft een overzicht. Voor beheertype N12.02 zijn geen kwalificerende soorten gespecificeerd.

Tabel 5.1.4 Aantallen waargenomen libellen

naam terrein	SBB-A	SBB-B	SBB-C
beheertype	N12.02	N12.02	N12.02
kenmerk	kruiden- en faunarij grasland	kruiden- en faunarij grasland	kruiden- en faunarij grasland
libellensoort	aantal		
Blauwe glazenmaker			1
Bruine glazenmaker	1		
Bruine korenbout	1	1	
Bruinrode heidelibel	6		
Gewone oeverlibel		4	1
(Glazenmaker onbekend)	1	2	1
Grote keizerlibel	4	4	
(Heidelibel onbekend)	1	3	
Lantaantje	1		
Paardenbijter	7	1	
Platbuik	2	2	1
(Rombout onbekend)	1		
Steenrode heidelibel	2		
Vervlek	1	3	1
Vroege glazenmaker		12	
Vuurlibel		2	
totaal aantal libellen	28	36	5
aantal soorten	9	9	4
aantal bezoeken	11	11	5

Bruinrode heidelibel 23 aug 2023

Paardenbijter 11 aug 2023
(foto Rinze van der Mei)

5.2 Vlinderroute Moltmakersstuk

5.2.1 Beschrijving en beheertypen

Het Moltmakersstuk is een heidegebied op landgoed Mensinge ten zuiden van het Oude Vaartse Bos en noordelijk van de Alteveerse bossen. Het gebied heeft een oppervlakte van circa 10 ha. Het westelijk gedeelte van de heide is het natst met vegetatie van o.a. Gewone dopheide, Struikheide, Kraaiheide, Klokjesgentiaan, Beenbreek, Veenbies, Witte en Bruine snavelbies en Kleine en Ronde zonnedauw. Het gedeelte oostelijk van de Oude Vaart is droger met voornamelijk Struikheide.

Als proef is in overleg met Roelof Blaauw van Staatsbosbeheer dit jaar een route van 19 secties met een totale lengte van ongeveer 1 km uitgezet naar het model van de vlinderroutes van het landelijk meetnet van De Vlinderstichting. Deze route is vrijwel iedere week gelopen, meestal in tweetallen, waarbij met ObsMapp of 'NDDFF-invoer' alle dagvlinders werden ingevoerd die tot een afstand van 2,5 meter aan weerszijden van de route zijn waargenomen. Aan de hand van de vastgelegde GPS-

coördinaten zijn de waarnemingen achteraf ingedeeld in de secties genummerd van 1 tot 19. Figuur 5.2.1 toont de beheertypenkaart 2023 met de gelopen route. De beheertypen zijn sinds 2020 niet gewijzigd.

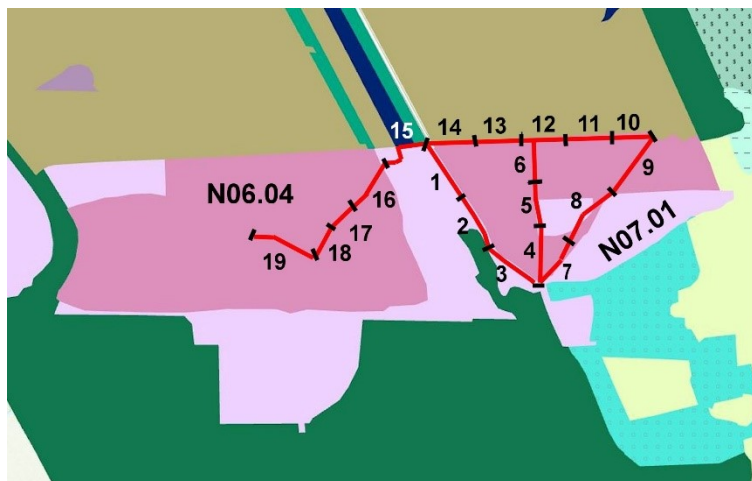

Fig. 5.2.1 Beheertypenkaart 2023 van het Moltmakersstuk in Mensinge.
In rood de gelopen vlinderroute met 19 secties.

N06.04 = natte heide
N07.01 = droge heide

5.2.2 Dagvlinders

Op de vlinderroute op het Moltmakersstuk zijn in totaal 318 dagvlinders van 21 soorten waargenomen. In figuur 5.2.2 zijn alle waarnemingen van vlinders op het terrein weergegeven. De kleur van de stippen geeft de vlindergroep aan zoals beschreven in hoofdstuk 4. Tabel 5.2.1 laat de waargenomen soorten en aantallen zien.

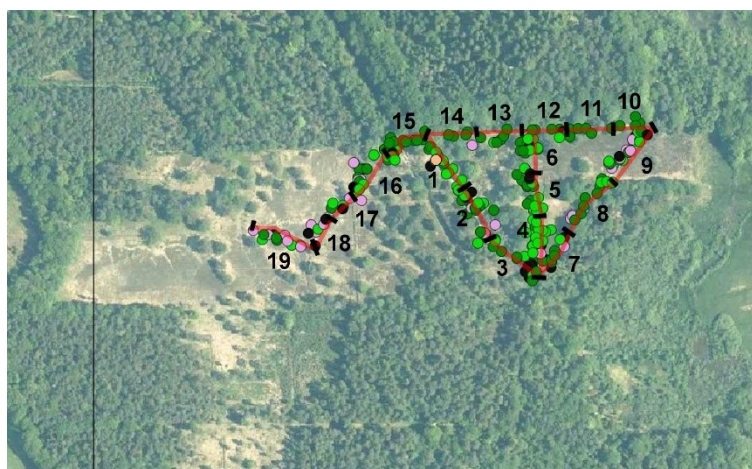

Fig. 5.2.2 Waarnemingen van dagvlinders met stippen in de kleuren van de vlindergroep

Heideblauwtje 20 jul 2023 op sectie 19

Kleine parelmoervlinder 23 aug 2023 op sectie 1
(foto Lammert Jan Aardema)

Tabel 5.2.1 Aantallen waargenomen vlinders vlinderroute Moltmakersstuk (secties 1 t/m 10)

sectienummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
beheertype	N06.04 / N07.01	N06.04 / N07.01	N06.04 / N07.01	N06.04	N06.04 / N07.01	N06.04	N06.04 / N07.01	N06.04 / N07.01	N06.04	N06.04
dagvlindersoort										
Atalanta					1	1				
Bont zandoogje		2		2		1	1	1		1
Boomblauwtje		4		4	3	2	2	3	6	4
Bruin zandoogje								1		
Citroenvlinder	3	9	5	2	6	6	3	4	3	2
Dagpauwoog			2	1			5		1	
Groentje	1	4		2			1	3	1	
Groot dikkopje									1	
Groot koolwitje	1			2						
Heideblauwtje		2		3				1	10	
Hooibeestje				6	6		2		2	
Icarusblauwtje				3						
Klein geaderd witje	2	2	1				1		2	
Klein koolwitje		2	1	2	1				1	
Kleine parelmoervlinder	1									
Kleine vos										
Kleine vuurvvlinder	10	3	1	12	6	3		2	1	
Koevinkje										
(Koolwitje onbekend)		1							1	
Oranje zandoogje									1	
Oranjetipje				1						
Zwartsprietdikkopje										
totaal aantal vlinders	18	29	10	40	23	13	15	15	30	7
aantal soorten	6	8	5	12	6	5	7	7	11	3
aantal bezoeken	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21

Tabel 5.2.2 Aantallen waargenomen vlinders vlinderroute Moltmakersstuk (secties 11 t/m 19)

sectienummer	11	12	13	14	15	16	17	18	19	alle
beheertype	N06.04	N06.04	N06.04	N06.04	N07.01	N06.04	N06.04	N06.04	N06.04	N06.04 / N07.01
dagvlindersoort										
Atalanta								1		3
Bont zandoogje					3				1	12
Boomblauwtje	2	1	3	1	3	1	1		1	41
Bruin zandoogje									1	2
Citroenvlinder	7	5	4	3	17	6	2		3	90
Dagpauwoog					1	1			1	12
Groentje		1			8	1			2	24
Groot dikkopje			1		2					4
Groot koolwitje										3
Heideblauwtje				1		4	2	3	4	30
Hooibeestje										16
Icarusblauwtje						1				4
Klein geaderd witje										8
Klein koolwitje								2		9
Kleine parelmoervlinder										1
Kleine vos						1				1
Kleine vuurvvlinder		3			2	2	1			46
Koevinkje					1				1	2
(Koolwitje onbekend)		1					2			5
Oranje zandoogje										1
Oranjetipje										1
Zwartsprietdikkopje							1	1	1	3
totaal aantal vlinders	9	11	8	5	37	17	9	7	15	318
aantal soorten	2	5	3	3	8	8	6	4	8	21
aantal bezoeken	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21

Hoewel de vlinderroute niet is geïntervieweerd volgens de regels van SNL, zijn in bovenstaande tabellen toch de kwalificerende soorten met groen aangegeven. Een aantal secties liggen precies op de grens van vochtige heide (N06.04) en droge heide (N07.01) volgens figuur 5.2.1. Die secties zijn beschouwd als behorend tot beide beheertypen. Voor de natte heide zijn 3 van de 4 mogelijke kwalificerende soorten aangetroffen: Groentje, Groot dikkopje en Heideblauwtje. Voor de droge heide is alleen het Hooibeestje als kwalificerende soort gezien. Overigens lijkt op het oostelijk gedeelte van het Moltmakersstuk beheertype N07.01 meer van toepassing dan het door de provincie toegekende N06.04. Een opmerkelijke waarneming was de door Lammert Jan Aardema op 23 augustus

gefotografeerde Kleine parelmoervlinder op sectie 1. Het was een goed jaar voor de Heideblauwtjes, waarvan er in totaal 30 stuks op 9 secties zijn waargenomen in de periode 21 juni - 16 augustus.

5.2.3 Vergelijking met eerdere inventarisaties

Het Moltmakersstuk is eerder door onze werkgroep geïnventariseerd in 2021 en leverde toen 228 exemplaren van 17 verschillende soorten op. De resultaten van 2021 en dit jaar, 318 exemplaren van 21 soorten, zijn echter lastig met elkaar te vergelijken. In 2021 werd in 11 bezoeken het hele Moltmakersstuk geïnventariseerd, terwijl er dit jaar 21 keer de in oppervlakte veel kleinere vlinderroute werd gelopen. Van de 17 soorten van 2021 is dit jaar alleen de Gehakkelde aurelia niet gezien, terwijl dit jaar Hooibeestje, Kleine parelmoervlinder, Kleine vos, Oranjetipje en Oranje zandoogje wel zijn waargenomen.

5.2.4 Libellen

Op de vlinderroute zijn in totaal slechts 20 libellen van 10 soorten waargenomen. Tabel 5.2.4 geeft een overzicht, waarbij de waarnemingen vanwege de kleine aantallen niet zijn uitgesplitst naar sectie. Voor beheertype N06.04 en N07.01 zijn geen kwalificerende soorten gespecificeerd.

Tabel 5.2.4 Aantallen waargenomen libellen

naam terrein	Moltmakersstuk vlinderroute
libellensoort	aantal
Azuurwaterjuffer	3
Blauwe breedscheenjuffer	1
Bloedrode heidelibel	7
Bruinrode heidelibel	2
Grote keizerlibel	1
Noordse winterjuffer	1
Platbuik	1
Steenrode heidelibel	2
Viervlek	1
Vuurjuffer	1
totaal aantal libellen	20
aantal soorten	10
aantal bezoeken	21

Bloedrode heidelibel 20 juli 2023

6 Diversen

6.1 Aantallen dagvlinders en libellen per waarnemer

In tabel 6.1.1 en 6.1.2 zijn de waargenomen aantallen van respectievelijk dagvlinders en libellen per waarnemer en per gebied af te lezen.

Tabel 6.1.1 Aantallen vlinders per waarnemer en gebied

waarnemer	Maatlanden SBB-A	Maatlanden SBB-B	Maatlanden SBB-C	Moltmakersstuk vlinderroute	totaal
Ans Stevens				39	39
Hannie Leerentveld	35	47	85	76	243
Hilly Tepper	7	14	8	3	32
Ipie Pater	29	21	79	54	183
Johanna Hefting	20	15	34	13	82
Lammert Jan Aardema	6		11	31	48
Lidy Pool	5	11		20	36
Nelleke Sijses	7	2			9
Rinze van der Mei	25	19		34	78
Ton Schoenmaker	4	1		28	33
Toos van de Klashorst	47	54	12	20	133
Wil Folkers	7	16			23
totaal aantal vlinders	192	200	229	318	939

Tabel 6.1.2 Aantallen libellen per waarnemer en gebied

waarnemer	Maatlanden SBB-A	Maatlanden SBB-B	Maatlanden SBB-C	Molmakersstuk vlinderroute	totaal
Hannie Leerentveld		2		1	3
Ipie Pater	2	3	2	7	14
Lammert Jan Aardema	1	2			3
Lidy Pool	3	17	3		23
Nelleke Sijses	13				13
Rinze van der Mei	5	11		1	17
Ton Schoenmaker	3			11	14
Wil Folkers	1	1			2
totaal aantal libellen	28	36	5	20	89

6.2 Wanneer vlogen de dagvlinders?

In Figuur 6.2 worden de aantallen vlinders getoond per deelgebied en per periode van twee weken (zie rooster op pagina 5). De datum onder de staven van het diagram is het midden van een tweewekelijkse periode. Na een aanvankelijk goede start zette eind mei de junidip in. Eind juni namen de aantallen weer toe met een maximum omstreeks half juli.

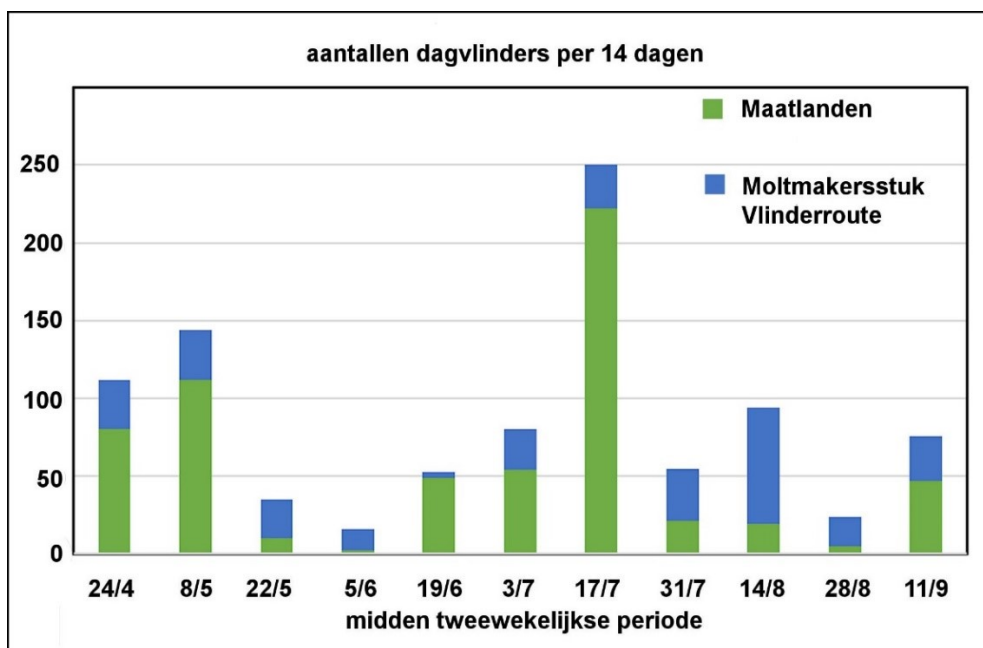

Fig. 6.2 Aantallen dagvlinders per gebied en per periode

6.3 Overige waarnemingen van flora en fauna

Naast dagvlinders en libellen zijn in de gebieden ook waarnemingen van andere soortgroepen gedaan. Deze waarnemingen zijn 'bijvangst' en in het geheel niet volledig. In tabel 6.3.1 een overzicht gesorteerd op soort en gebied.

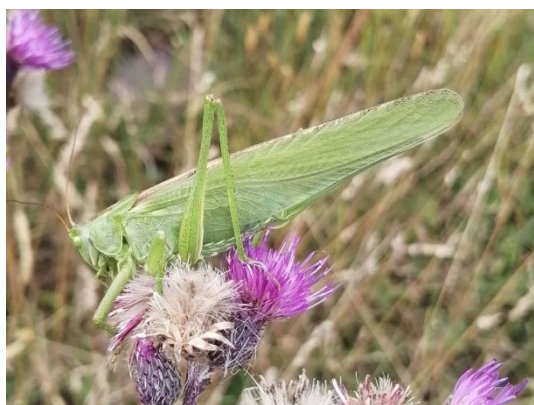
Tabel 6.3.1 Waargenomen soorten van overige flora en fauna per soort en gebied

soortgroep/soort	Maatlanden SBB-A	Maatlanden SBB-B	Maatlanden SBB-C	Molmakersstuk vlinderroute
Nachtvinders				
Bruine daguil	1			
Buxusmot				1
Dwerghuismoeder	1			
Frambozenglasvlinder			1	
Gamma-uil	11	12	1	14
Gestreepte goudspanner	1			1
Gewone heispanner				6
Groene eikenbladroller	77	84		
Melkwitte zomervlinder				2
Muntvlinder	1	1		
Nachtpauwoog				1
Oranje agaatspanner				2
Sint-jansvlinder	4	1		
Stro-uiltje	1			

Overige insecten				
Akkerhommel		1		
Grote groene sabelsprinkhaan	1		1	
Grote rupsendoder				1
Hoornaar			1	
Steenhommel		1		
Amfibieën en reptielen				
Bruine kikker				1
Vaatplanten				
Italiaanse aronskelk	10			
Veelbloemige roos			1	
Paddenstoelen				
Gewone berkenboleet			1	
Vogels				
Koekoek				1

6.4 Beschikbaarheid individuele waarnemingen

De individuele waarnemingen zijn beschikbaar in Excel-formaat met o.a. waarnemer, datum, soort, aantal, XY-coördinaten (RD) en gebiedsnaam.

Grote groene sabelsprinkhaan op 11 juli 2023 in de Maatlanden terrein SBB-C (foto Hannie Leerentveld)

Dwerghuismoeder foeragerend op Pinksterbloem op 22 mei 2023 in de Maatlanden terrein SBB-A

Leden van de Werkgroep Vlinders en Libellen van IVN Roden-Norg op het Moltmakersstuk tijdens de kennismakingsronde van 18 april 2023. V.l.n.r. Hilly Tepper, Hannie Leerentveld, Johanna Hefting, Lidy Pool, Ipie Pater, Toos van de Klashorst, Lammert Jan Aardema, Ans Stevens en Rinze van der Mei. Inzet rechtsonder: Nelleke Sijsses en Wil Folkers op 13 juli.